

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΜΕΡΟΣ Ι

Αριθμός 4793	Τρίτη, 15 Δεκεμβρίου 2020	737

Ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 185(I) του 2020

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ γνώμονας όλων πρέπει να είναι το συμφέρον του παιδιού, όπως αυτό διασφαλίζεται μέσα από τις διεθνείς συμβάσεις και ιδιαίτερα τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πολιτεία έχει συνταγματική, νομική και ηθική υποχρέωση να δρα για την προστασία όλων των παιδιών,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η πολιτεία έχει υποχρέωση να διασφαλίζει υγιές και ασφαλές σχολικό περιβάλλον, να προάγει και να ενσωματώνει στο αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου την απόκτηση απαραίτητων δεξιοτήτων ζωής, που διασφαλίζουν την ικανότητα του παιδιού να διαχειρίζεται αρμονικά τις σχέσεις του με τους άλλους και με το περιβάλλον,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η βία και η παραβατικότητα αποτελούν σοβαρό πρόβλημα στο χώρο του σχολείου, με αποτέλεσμα τόσο τα ίδια τα περιστατικά βίας και παραβατικότητας όσο και οι συνέπειές τους να επηρεάζουν αρνητικά το σχολικό κλίμα και ολόκληρη τη σχολική κοινότητα,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η ενδοσχολική βία έχει αρνητικές επιπτώσεις στη σωματική και ψυχική υγεία των μελών της σχολικής κοινότητας και δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία των σχολικών μονάδων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η βία, το υψηλό επίπεδο παραβατικότητας και ο εκφοβισμός έχουν ως άμεσο αποτέλεσμα τα χαμηλά επίπεδα μάθησης, τη μειωμένη αυτοεκτίμηση, την έλλειψη κινήτρων και προσπάθειας, την αύξηση του φαινομένου της βίας, καθώς και των στρεσογόνων παραγόντων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ οι μορφές βίας που παρουσιάζονται μέσα στη σχολική κοινότητα διαρκώς μεταβάλλονται,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ οι επιπτώσεις της βίας και της παραβατικότητας είναι ανυπολόγιστες αναφορικά τόσο με το κόστος που προκαλούν στο κράτος πρόνοιας όσο και με τις κοινωνικές αξίες, η καλλιέργεια των οποίων είναι απαραίτητη για την υγιή συνοχή του πληθυσμού,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ το φαινόμενο αυτό έχει διαστάσεις κοινωνικές, ψυχολογικές και μαθησιακές,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η ενδοσχολική βία και η παραβατικότητα ως συστημικό πρόβλημα, επιβάλλεται να τύχει άμεσης αντιμετώπισης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοσχολικής βίας, ως πολυπαραγοντικού, καθιστά αναγκαία τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων δομών και υπηρεσιών του κράτους για την πρόληψη και αντιμετώπισή του,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, λόγω της αδήριτης ανάγκης για υιοθέτηση ολιστικής πολιτικής τόσο για την πρόληψη όσο και για την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας, κρίνεται σκόπιμη η θεσμοθέτηση όλων των αναγκαίων διαδικασιών προς υλοποίηση της αναφερομένης ανωτέρω πολιτικής,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Ενδοσχολικής Βίας Νόμος του 2020.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο-

«αρμόδια αρχή» σημαίνει τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, ο οποίος ενεργεί μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου·

«αρμόδιοι επαγγελματίες, φορείς και υπηρεσίες» σημαίνει τους επαγγελματίες, τους φορείς και τις υπηρεσίες που ασχολούνται με τη μέτρηση, πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας και με την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και της σχολικής κοινότητας, οι οποίοι δύναται να συνεργάζονται με τα σχολεία και το Υπουργείο για την ανάπτυξη υποστηρικτικών προγραμμάτων και δράσεων που συμβάλλουν στη δημιουργία ασφαλούς σχολείου και για την παροχή υπηρεσιών, με ή χωρίς αμοιβή·

«εγκεκριμένα προγράμματα» σημαίνει τα εγκεκριμένα από την Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου εκπαιδευτικά, θεραπευτικά ή άλλα προγράμματα, τα οποία προάγουν τον αλληλοσεβασμό, αναπτύσσουν τις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες και βελτιώνουν την ψυχική υγεία·

«εθνικό πρότυπο» σημαίνει πρότυπο, το οποίο εκπονείται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 3, στο οποίο καθορίζονται οι απαιτήσεις εφαρμογής συστήματος διαχείρισης για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας, οι οποίες περιλαμβάνουν τα αναγκαία διοικητικά και παιδαγωγικά μέτρα για την προστασία κάθε μέλους της σχολικής κοινότητας από οποιασδήποτε μορφής ενδοσχολική βία·

«Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για Θέματα Ενδοσχολικής Βίας» σημαίνει την επιτροπή που συστήνεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 12·

«ενδοσχολική βία» σημαίνει τη βία εντός του χώρου του σχολείου, που περιλαμβάνει παραβατικές ή και άλλες παράνομες, εγκληματικές πράξεις, απόπειρες, εμπειρίες θυματοποίησης, χρήση παράνομων ουσιών, δράση παραβατικών ομάδων και επιθετικότητα, καθώς και τη βία που παράγεται εκτός σχολείου, αλλά μεταφέρεται στο σχολείο, που δυνατόν να επηρεάσουν αρνητικά τη διαδικασία μάθησης και το σχολικό κλίμα·

«επιμέρους στρατηγικός σχεδιασμός» σημαίνει το στρατηγικό σχεδιασμό ο οποίος καταρτίζεται από τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, τη Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και την Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση της

ενδοσχολικής βίας, στον οποίο περιλαμβάνονται οι διαπιστώσεις, οι στόχοι, οι δράσεις, το χρονοδιάγραμμα και ο τρόπος υλοποίησής τους, η ευθύνη για κάθε δράση, ο τρόπος αξιολόγησης και αναφοράς της κάθε Διεύθυνσης ή Υπηρεσίας·

«Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας» ή «Επιτροπή» σημαίνει την επιτροπή που συστήνεται σε κάθε σχολείο, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4, με σκοπό την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας·

156(Ι) του 2002
10(Ι) του 2010
57(Ι) του 2011
69(Ι) του 2012
120(Ι) του 2012.
Επίσημη
Εφημερίδα της
Ε.Ε.: L 316,
14.11.2012,
σ. 12.

«Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης» σημαίνει τον οργανισμό ο οποίος έχει αρμοδιότητες δυνάμει του περί Διαπίστευσης, Τυποποίησης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμου και της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Οκτωβρίου 2012 σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ και των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/23/ΕΚ και 2009/105/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1673/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»·

«κώδικας συμπεριφοράς και δεοντολογίας του σχολείου» σημαίνει το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να συμπεριφέρεται κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας·

«μορφές βίας στο σχολείο» σημαίνει τη σωματική, λεκτική και ψυχολογική κακοποίηση, τον διαδικτυακό, εργασιακό και σχολικό εκφοβισμό, τις διακρίσεις, τις απειλές, την έλλειψη σεβασμού ατόμων με αναπηρίες, τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση, τη χρήση και κατοχή ουσιών και αλκοόλ, τη χρήση και κατοχή μέσων που δύναται να επιφέρουν βλάβη, την εμπορία προσώπων, τις ενέργειες εμπορικής, ηθικής και ιδεολογικής εκμετάλλευσης, καθώς και οποιαδήποτε άλλη μορφή βίας ή/και οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα που επηρεάζουν τη λειτουργία του σχολείου και το σχολικό κλίμα·

«Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου» ή «ΟΑΣ» σημαίνει την ομάδα, η οποία συστήνεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 8, με σκοπό την υλοποίηση της πολιτικής του Υπουργείου για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας, που υπάγεται οργανικά, απευθείας στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου·

«Συντονιστική Επιτροπή Ασφαλούς Σχολείου» ή «ΣΕΑΣ» σημαίνει τη συντονιστική επιτροπή του Υπουργείου η οποία συστήνεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 7·

«σχέδιο δράσης του σχολείου» σημαίνει τον καθορισμό, τον προγραμματισμό και την υλοποίηση δράσεων, την ανάθεση της ευθύνης υλοποίησης των δράσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας στη βάση του εθνικού προτύπου·

«σχολική κρίση» σημαίνει αναπάντεχα γεγονότα που επηρεάζουν ή έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν την ομαλή λειτουργία της σχολικής κοινότητας και δύναται να παρουσιάζονται σε διαχρονική ή έκτακτη μορφή·

«σχολική παραβατικότητα» σημαίνει τις πράξεις που αποδίδονται σε οποιοδήποτε μέλος της σχολικής κοινότητας το οποίο με τις ενέργειές του παραβαίνει τους κανονισμούς του σχολείου ή τις διατάξεις του παρόντος Νόμου·

«σχολείο» σημαίνει σχολική μονάδα, δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο προδημοτικής, δημοτικής, μέσης γενικής και μέσης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·

«σχολική κοινότητα» σημαίνει το σύνολο των εκπαιδευτικών και των υπόλοιπων εργαζομένων, των μαθητών του και των γονέων/κηδεμόνων τους, καθώς και μέλη της κοινότητας στην οποία βρίσκεται το σχολείο·

«σχολικό κλίμα» σημαίνει το σύνολο των εσωτερικών χαρακτηριστικών που διακρίνουν ένα σχολείο, όπως οι αξίες, οι πεποιθήσεις, τα πρότυπα, το σύνολο των αντιλήψεων, πρακτικών και δεξιοτήτων ζωής, το ήθος των μελών της σχολικής κοινότητας, οι δυναμικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μελών, η κοινωνική ατμόσφαιρα του μαθησιακού περιβάλλοντος, στο οποίο οι μαθητές αποκτούν εμπειρίες, ανάλογα με τις κατευθύνσεις που δίνονται από τους εκπαιδευτικούς, και γενικότερα το επίπεδο ικανοποίησης και ευημερίας του συνόλου της σχολικής κοινότητας·

«Υπουργείο» σημαίνει το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Εφαρμογή
εθνικού
προτύπου.

3.-(1) Κάθε σχολείο εφαρμόζει τις απαιτήσεις του εκάστοτε εν ισχύ εθνικού προτύπου, το οποίο εκπονείται, κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου, από τον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης σε συνεργασία με την Ομάδα Ασφαλούς Σχολείου, αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου και περιλαμβάνεται σε σχετική εγκύκλιο που αποστέλλεται στα σχολεία κατά την έναρξη εκάστου σχολικού έτους.

(2) Το σχολείο, δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1), συντάσσει τον δικό του κώδικα συμπεριφοράς και δεοντολογίας, ο οποίος περιλαμβάνει και τους επιμέρους κώδικες της σχολικής κοινότητας, είναι δεσμευτικός για τα μέλη της και περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις του σχολείου.

Επιτροπή
Αγωγής Υγείας
και Πρόληψης
της
Ενδοσχολικής
Βίας.

4.-(1) Σε κάθε σχολείο στην αρχή κάθε σχολικού έτους συστήνεται επιτροπή καλουμένη «Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας» ή «Επιτροπή».

(2) Η σύνθεση της Επιτροπής καθορίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3), από το Διευθυντή του σχολείου, ο οποίος διασφαλίζει τη διευρυμένη συμμετοχή σε αυτή εκπροσώπων της σχολικής κοινότητας.

(3) Στην Επιτροπή συμμετέχουν ο Διευθυντής του σχολείου, ο οποίος προεδρεύει αυτής, ένας Βοηθός Διευθυντής του σχολείου, τουλάχιστον δύο εκπαιδευτικοί του σχολείου, δύο μαθητές μέλη του Κεντρικού Μαθητικού Συμβουλίου στην περίπτωση που αφορά σχολείο μέσης εκπαίδευσης, δύο γονείς μέλη του Συνδέσμου Γονέων/Κηδεμόνων, ο Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος του σχολείου και ο Καθηγητής Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής του σχολείου, όταν πρόκειται για σχολείο μέσης εκπαίδευσης:

Νοείται ότι, ο Διευθυντής του σχολείου δύναται να διευρύνει τον αριθμό των μελών της Επιτροπής, όπως ο ίδιος αποφασίσει ή όπως κρίνει η Επιτροπή, για την καλύτερη διεκπεραίωση των σκοπών της.

Εκπόνηση
σχεδίου
δράσης.

5.-(1) Η Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 6, εκπονεί σχέδιο δράσης του σχολείου, το οποίο στοχεύει στην πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας.

(2) Το σχέδιο δράσης του σχολείου αναπτύσσεται και διαμορφώνεται στο πλαίσιο ανοικτού διαλόγου στον οποίο συμμετέχουν οι μαθητές, οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί, η διεύθυνση του σχολείου και άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας που η Επιτροπή κρίνει ότι δύναται να συνεισφέρουν λόγω της εξειδίκευσης ή των αρμοδιοτήτων τους.

(3)(α) Το σχέδιο δράσης του σχολείου συντάσσεται στη βάση του εθνικού προτύπου και περιλαμβάνει την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας στο σχολείο, τη σχολική παραβατικότητα, την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος και ειδικότερα τις διαπιστωθείσες ανάγκες για την τρέχουσα σχολική χρονιά, τις δράσεις και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, τους στόχους, τα προγράμματα του σχολείου για τη στήριξη και ενδυνάμωση των μαθητών και του προσωπικού του, τους ρόλους και τις αρμοδιότητες του κάθε εμπλεκόμενου, καθώς και τις αναγκαίες συνεργασίες με ειδικούς.

(β) Στο σχέδιο δράσης του σχολείου περιλαμβάνεται πρωτόκολλο διαχείρισης σχολικών κρίσεων.

(4) Ο Διευθυντής του σχολείου έχει την ευθύνη της υλοποίησης του σχεδίου δράσης του σχολείου και αναθέτει συντονιστικά καθήκοντα στα μέλη της Επιτροπής, όπως ο ίδιος κρίνει.

Αρμοδιότητες
της Επιτροπής.

6. Η Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

(α) Την αξιολόγηση των αναγκών του σχολείου μέσω προγραμμάτων και δράσεων που έχουν ως κύριο στόχο την πρόληψη, μείωση και αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας, την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος, καθώς και το βαθμό επίτευξης των στόχων που θέτει το σχολείο και την αναθεώρηση των στόχων και των μέτρων, σύμφωνα με τις υπάρχουσες ανάγκες και διαπιστώσεις: